

Umuyiinga We Binywiinywi

Author - South African Folktale

Translation - Milton Eridad Shissa

Illustration - Wiehan de Jager

Language - Lumasaaba

Level - First paragraphs

© African Storybook Initiative 2014

Creative Commons: Attribution 4.0

Source www.africanstorybook.org

Umuyiinga We Binywiinywi

Milton Eridad Shissa

Wiehan de Jager

Yabawo lutweela, binywiinywi
byaba ni lukhobo. Byakana
khuufuna umuyiinga, nga
babaandu, ni bisolo ni bili.
Khanywiinywi shiina
khakhanyala khuuba umuyiinga?

Kila khatweela khaloma khari,
"Ikhosi niyo inyala lwekhuuba ili
ni kamaani, luundi ibonekhamo
buyiinga." Ne khakhaandi
khaloma khari, "Taawe,
lwekhuuba siliikho ni lihabi,
naluundi nga ikukuula, ishikhola
ni likono lye kumutaambo busa."
Khakhaandi khaakukuula khari,
"Kale khakhuyile Inyoofwe,
lwekhuuba niyo ili imboofu,
naluundi ibuutsa nga italanyi."
Ne khakhaandi khaloma khari

Tsikhiikhi kwaswaala luukali,
lwekhuuba kwaba khwalekhile
khwanywiinywi khafwiiti akho
khuutitukha. Ari akhaweentsa
mu shilo mwonyene. Khu mbuka
iye kumuusi, tsikhiikhi eela mu
khukona mwonyene, nga
binywiinywi bibiindi
sibimubonakho ta.

I pikoko nayo yeelamo nga
iwutsakilisa kumukhiinga kwayo
iri, "Nambaasa ndi ise niye
uwaakha khuuba umuyiinga. Ise
imbonekha buulayi naabi."
Tsikhiikhi kwelamo kuri, "Iwe
wiyiingayiinga naabi! Ne ise indi
ni tsimoni tsitsifuura buboofu mu
binywiinywi byoosi. Ise naakha
khuuba umuyiinga. Bibiramile
byayokesa biri, "Taawe, taawe,
singala yaaba iwe tsikhiikhi ta!
Iwe utaya khukona nga inyanga

Biryo binywiinywi byalekha
khutsya aleeyi ta. Lwanyuma
khanywiinywi khatweela
khareera shishambaaso.
Khaloma khari, "Uyo unyala
khupamburukha weyiinga mu
ngaaki khufuurayo, niye unyala
khuuba umuyiinga weefwe."
Byayookesela atweela biri, "E e e!
Nisho! Byenyukhilamo
byaapamburukha khukhwiyiinga
mu ngaaki, byeyiinga
khukhwiinga mu ngaaki

Ne wekhuuba abe inyaanga
yaabilile buulayi, tsikhiikhi
waarakikha khuwuungukhila.
Khanywiinywi khakyeekhe tsana
Nakholo, khesheenga ibulafu,
khabona nga tsikhiikhi ali
khuukona, Khafubutukha
kharura khaatsya.

Biryo binywiinywi bibiramile
byalakila tsikhiikhi biri, "Iwe nga
n'uuli uwe tsimoni tsimboofu,
waakha khuurama ano nga
waliindile lilowo lino
ukhawaambilise nga kharura
ibulafu." Tsikhiikhi wekhala
iburaangisi we lilowo waaliinda.

Lidubu lyapamburukhila khu
shifukhu shitweela lyabirisakho
tsinjiinji tsitsifuura buleeyi mu
shibala shoosi. Ikhosi niyo
yapamburukhila bifukhu bibili
yoola mu shifwo shibuusi shishiili
angaaki e tsinjiinji. Ne ingosy
niyo yeyiinga mu ngaaki
khumala bifukhu bitaru, nga
siiwolakho ta, yaatsya nga ilola
kwe nyaanga.

Nga ili mu ngaaki iyo,
binywiinywi bibiramile byaawulila
nga Ingosya ikukuula iri, "Ise niye
ufuura khukhwiyinga-a-a! Ari ise
niye umuyiinga!"

Ne Nakholo mu bukyeekhe
bwakho ni khaabona nga
binywinywi byashe byakhalaale
naabi, khewuta khaatsya
kkehupa mwilowo lilyaba lye
ndemu.

Ingosya yewuta aasi mbola busa,
nga khanywiinywi tsana khashiili
mu lutaaha lwayo. Binywiinywi
bibiramile byaba Nakholo buubi
naabi. Biryo byaaliindilila busa
biri nga khakoboole,
bakhafurakekho kamooya
kaakho koosi.

Ne angaakikho khuukifuura niye,
Ingosya yawulila khakono
khakyeekhe khari nga khaloma
khari, "Tinki, Tinki! Ise niye
ufuura khuuba angaaki! Ise niye
umuyiinga! Khanywiinywi khano
khaaba Nakholo, nga nikho
khakhafuurayo bukyeekhe mu
nibyo byoosi. Nikho khewaamba
busa khu lyooya lye lutaaha lwe
kamaani lwe ngosya, nga ni yaba
ilikho ipamburukha yiyiinga mu
ngaaki."

Ingosya yelamo iri, "Iwe s'unyala waafuura ise luundi ta." Iryo yeloosela khukhwiiyiingila ilala mu ngaaki naabikho. Yaapamburukha yeyiinga yaaba nga sishinyalisa luundi ta. Kila ilaangilila iri, "Ise niye uuli angaaki khufuura binywiinywi bibiindi byoosi. Ari ise niye umuyiinga weenywe!"

Ne khukhwaamila mu lutaaha lwayo, mwasookhamo khanywiinywi khakyeekhe tsana. Khaaloma khari, "Tinki, tinki! Tinki, tinki! Ise ufuurayo bukyeekhe, Iseese niye umuyiinga weenywe!" Ne Ingosya yaaba nga yaluwile naabi nga shinyala ni khuupamburukha luundi ta.